

Sa bandang gitna ng ikawalong dantaon bago kay Kristo, waring mayaman at napakasagana ng kaharian ng Israel. Nagsimulang mangawala ang maliit na mga ari-arian at nasa kamay lamang ng ilang mayayaman ang kayamanan, habang parami naman nang parami ang mga dukha. Insulto sa pagdarahop ng mga dukha ang luho ng iilan.

Di inaasaha’y *sumisigaw si Yawe mula sa Sion, dumadagundong ang kanyang tinig mula sa Jerusalem* sa pamamagitan ni Amos na katutubong pastol na taga-Tekoa, maliit na nayong mga siyam na kilometro sa timog ng Betlehem sa lupain ng Juda.

Kinuha siya ng Diyos *mula sa kanyang kawan* at ipinadala sa karatig na lupain, ang Israel sa hilaga. Kayat sinimulan ng propeta ang paglilibot sa mga siyudad sa kaharian ng Israel, at mahigpit na tinutuligsa ang mga panlipunang pang-aapi at ang relihiyong kuntento na sa mga panlabas na seremonya lamang. Ibinabalita niya ang parusa ng Diyos at ang pagkatapon ng Israel, at sa dakong huli’y inihuhula niya ang masasayang araw.

Si Amos ang propeta ng katarungang panlipunan. Isang Diyos na nagtatanggol sa karapatan ng mga pobre ang ipinakikilala niya sa atin.

1 • ¹Mga salita ni Amos, isa sa mga taga-pamahala sa kawan ng Tekoa. Ang mga nakita niya tungkol sa Israel sa panahon ng paghahari ni Ozias sa Juda at ni Yeroboam na anak ni Yoas sa Israel, dalawang taon bago lumindol. ²Sabi niya:

“Sumisigaw si Yawe mula sa Sion, dumadagundong ang kanyang tinig mula sa Jerusalem.

Natuyot ang mga pastulan at natuyo ang tuktok ng Karmel.”

Hatol sa maraming bansa

³Ganito ang sabi ni Yawe: “Sapagkat nagkasala ang Damasco, di lamang minsan kundi makaitlo at higit pa, hindi ko tatalikuran ang aking galit. Sapagkat giniik nila ang Galaad ng mga kalaykay na bakal, ⁴magpapadala ako ng apoy sa sambahayan ni Hazael at matutupok

ang mga palasyo ni Ben-Hadad. Paaalisin ko ang hari sa Lambak ng Aven at ang may hawak ng setro sa Bet-Eden. Pupuntang bihag sa Kir ang bayan ng Aram. ⁵Babaliin ko ang panarang bakal sa pinto ng Damasco,” sabi ni Yawe.

⁶Ito ang sinasabi ni Yawe: “Sapagkat nagkasala ang Gaza, di lamang minsan kundi makaitlo at higit pa, hindi ko tatalikuran ang aking galit. Sapagkat buong mga bayan ang dinala nilang bihag para ipagbiling alipin sa Edom, ⁷magpapadala ako ng apoy sa mga pader ng Gaza at matutupok ang kanyang mga palasyo. ⁸Paaalisin ko ang hari sa Asdod at ang may hawak ng setro sa Askalon. Ibabaling ko ang aking kamay laban sa Ekron at malilipol ang nalalabi sa mga Pilisteo,” sabi ni Yaweng Panginoon.

⁹Ito ang sinasabi ni Yawe: “Sapagkat nagkasala ang Tiro, di lamang minsan kundi ma-

• **1.1** Ibinabalita sa mga kabanata 1 at 2 ang Paghuhukom ng Diyos na malapit nang dumating. Lubhang tinutuligsa ni Amos ang mga bansang pagano na lumayo sa pangkalahatang moralidad at

sa mga panuntunan ng buhay ng tao. Nasa Juda naman na isang bansang sumasampalataya ang kasalanan ng paglimot sa Batas ng Diyos (2:4).

kaitlo at higit pa, hindi ko tatalikuran ang aking galit. Sapagkat ipinagbili nila sa Edom ang mga buong bayan bilang alipin, at binalewala ang tipan ng pakikipagkapatiran, ¹⁰ magpapadala ako ng apoy sa mga pader ng Tiro at matutupok ang kanyang mga palasyo.”

¹¹ Ito ang sinasabi ni Yawe: “Sapagkat nagkasala ang Edom, di lamang minsan kundi makaitlo at higit pa, hindi ko tatalikuran ang aking galit. Sapagkat hinabol niya ng taga ang kanyang kapatid at siniil ang lahat ng habag, sapagkat laging nag-aapoy ang kanyang galit at naglalagablab ang kanyang poot, ¹² magpapadala ako ng apoy sa Teman at matutupok ang mga palasyo ng Bosra.”

¹³ Ito ang sinasabi ni Yawe: “Sapagkat nagkasala ang mga Amonita, di lamang minsan kundi makaitlo at higit pa, hindi ko tatalikuran ang aking galit. Sapagkat linaslas nila ang sinapupunan ng mga buntis sa Galaad upang mapalawak ang kanilang hanggahan, ¹⁴ magpapadala ako ng apoy sa mga pader ng Rabba at matutupok ang kanyang mga palasyo. At maghihiyawan sa digmaan, ihip ang malakas na hangin sa pagbagyo. ¹⁵ Ipatatapon ang kanilang hari kasama ng mga opisyal,” sabi ni Yawe.

2 ¹ Ito ang sinasabi ni Yawe: “Sapagkat nagkasala ang Moab, di lamang minsan kundi makaitlo at higit pa, hindi ko tatalikuran ang aking galit. Sapagkat sinunog nila ang mga buto ng hari ng Edom, ² magpapadala ako ng apoy sa Moab at matutupok ang kanyang mga lunsod. Babagsak ang Moab nang napakalakas, sa gitna ng mga sigaw ng digmaan at tunog ng trumpeta. ³ Lilipulin ko ang kanilang pinuno at ang lahat nilang opisyal,” sabi ni Yawe.

⁴ Ito ang sinasabi ni Yawe: “Sapagkat nagkasala ang Juda, di lamang minsan kundi makaitlo at higit pa, hindi ko tatalikuran ang aking galit. Sapagkat tinanggihan nila ang Batas ni Yawe at di tinupad ang kanyang mga kautusan kundi iniligaw ng mga huwad na diyos na sinundan ng kanilang mga ninuno, ⁵ magpapadala ako ng apoy sa Juda at matutupok ang mga palasyo ng Jerusalem.

• 6. Ipinapamukha niya sa Israel ang marami nitong pagyurak sa karapatan ng mga dukha. At sa ganito’y pinapalsipika nila ang relihiyon. Pinanatili nila ang mga seremonya ng relihiyon para kasangkalanin sa paglalasing at pagbibili ng sarili. Pero pinatatahimik nila ang mga propetang naghatid ng salita ng Diyos na bukal ng tunay na relihiyon.

Hatol sa Israel

• ⁶ Ito ang sinasabi ni Yawe: “Sapagkat nagkasala ang Israel, di lamang minsan kundi makaitlo at higit pa, hindi ko tatalikuran ang aking galit. Ipinagpapalit nila sa pera ang matuwid at sa isang paris na sandalyas ang nagdarahop, ⁷ niyuyurakan ang ulo ng dukha gaya ng alabok sa lupa, ipinagkakait ang karapatan ng api.

Isang babae ang sinisipingan ng mag-ama para lapastanganin ang banal kong pangalan. ⁸ Sa tabi ng bawat altar, nahihiga sila sa mga damit na inilit. Iniinom nila ang alak na kinuha nilang multa at naglalasing sa Bahay ng kanilang Diyos.

⁹ Nilipol ko sa harap ninyo ang mga Amorreong sintaa ng mga sedro at sintatag ng mga ensina. Pinagpuputol ko ang kanilang mga bunga sa itaas at ang kanilang mga ugat sa ibaba.

¹⁰ Ako ang naglabas sa inyo mula sa lupain ng Ehipto at umakay sa inyo nang apatnapung taon sa disyerto para mapasainyo ang lupain ng mga Amorreo.

¹¹ Ako ang humirang ng mga propeta mula sa inyong mga anak, at ng mga Nasireo mula sa inyong kabataang lalaki. Hindi ba, Israel? sabi ni Yawe. ¹² Ngunit pinainom ninyo ng alak ang mga Nasireo at pinagbawalang magpropesiya ang mga propeta.

¹³ Kaya dudurugin ko kayo sa lupa tulad ng pagdugong ng karitong puno ng trigo.

¹⁴ Hindi makatatakas ang maliksi at manghihina ang malakas. Hindi maililigtas ng mandirigma ang sarili ¹⁵ ni makatatayong matatag ang mamamana. Hindi makatatakas ang mabilis tumakbo, hindi maililigtas ng mangangabayo ang sarili. ¹⁶ Maging ang pinakamatatayang na mga mandirigma’y hubad na tatakas sa araw na iyon,” sabi ni Yawe.

Nalalapit ang pagpaparusa

3 ¹ Pakinggan ang salita ni Yawe laban sa inyo, mga taga-Israel, laban sa buong angkang pinalabas niya mula sa Ehipto. ² Sa inyo lamang ako nakipagkilala sa lahat ng angkan sa lupa; kaya parurusahan ko kayo sa isang tanging paraan sa inyong mga kasalanan.

Pinainom ninyo ng alak ang mga Nasireo (tingnan ang Lev 6). Pinagtatawanan ng mga deboto ng isang bulok na relihiyon ang mga taong naiiba ang pamumuhay pati na sa panlabas bilang pagpapahayag ng personal na katangian ng kanilang desisyon at paninindigan sa kanilang relihiyon: *uminom sila*, maging katulad sila ng lahat dahil kinukunsiyensa tayo ng kanilang pamumuhay.

• ³Magkasama kayang lumalakad ang dalawa kung hindi sila nagkakasundo?

⁴Umuungol ba ang leon sa gubat kung wala itong biktima? Umuungol ba sa lungga ang batang leon kung wala itong huli?

⁵Nahuhuli ba ang ibon sa bitag na walang pain? Umiigkas ba sa lupa ang bitag kung wala naman itong huli?

⁶Sa pagtunog ng trumpeta sa isang lunsod, hindi ba't matatakot ang mga tagaroon?

Kung may kapahamakan sa lunsod, hindi ba't ginawa iyon ni Yawe? ⁷(Ngunit walang ginagawa si Yawe nang hindi inihahayag ang kanyang plano sa kanyang mga lingkod, ang mga propeta.) ⁸Kapag umungol ang leon, sino ang di matatakot? Kapag nagsalita si Yawe, sino ang di magpopropesiya?

⁹Tawagin ang mga pinunong nasa mga palasyo ng Asur at sa mga palasyo ng Ehipto: "Magtipon sa bundok ng Samaria at tingnan ang matinding ligalig at paniniil na nagaganap doon.

¹⁰Hindi nila alam ang paggawa ng mabuti; iniimbak nila sa kanilang mga palasyo ang mga bunga ng kanilang pang-aagaw at karahasan. ¹¹Kaya ito ang salita ni Yawe: "Sasakupin ng kaaway ang lupain; lalansagin ang inyong puwersa at sasamsaman ang inyong palasyo."

¹²Ito ang sinasabi ni Yawe: "Kung paanong inaagaw ng pastol mula sa bunganga ng leon ang mga paa o dulo ng tainga, gayon maliligtas ang ilan sa inyo, O mga Israelita ng Samaria na nagpapahinga sa malalambot na higaan at unan ng Damasco."

¹³Dinggin at akusahin ang lahi ni Jacob, sabi ni Yawe. ¹⁴Sa araw na tawagin ko ang Israel

upang magsulit ng kanyang mga pagkakasala, parurusahan ko rin ang mga altar ng Betel. Gigibain ang mga sungay ng altar at babagsak sa lupa. ¹⁵At gigibain ko ang bahay sa taglamig at ang bahay sa tag-init. Iguguho ang palasyong garing at wawasakin ang malaking bahay.

4 • ¹Makinig sa salitang ito, mga baka ng Basan sa burol ng Samaria, kayong mga babaeng nang-aapi sa dukha at naniniil sa mahihina, nag-uutos sa inyuinyong asawa: "Dalhan nga kami ng mai-inom!"

²Nanumpa ang Panginoong Yawe sa kanyang kabanalan: "Darating ang panahong kakaladkarin kayong may kalawit sa inyong nguso at may kalawit sa inyong pigi."

³Daraan kayo sa mga butas ng pader, itinataboy patungong Hermon." Si Yawe ang nagsasalita.

Humanda sa pakikipagharap sa iyong Diyos

• ⁴Sige, pumunta kayo sa Santuwaryo ng Betel at magkasala at saka lumusong sa Gilgal at magkasala pa uli! Magdala ng mga handog tuwing umaga at ng ikapu sa ikatlong araw. Magsunog ng tinapay na walang lebadura bilang pasasalamat. ⁵Ipagmalaki sa harap ng madla ang

• **3.3.** Hindi maintindihan ng mga tagapakinig ni Amos kung bakit dumating para mangaral ang taong ito na hindi naman pari, ni miyembro sa "samahan ng mga propeta." Eskandalo ito sa kanila dahil nakikialam siya sa mga bagay na ayon sa kanila ay wala namang kinalaman sa relihiyon. Maliwanag ang ibig sabihin ng mga paglalarawang ginagamit ni Amos sa mga bersong ito: nagsasalita siya dahil pinupuwersa siyang magsalita ng Diyos.

Sa 3:9-15, tinatawag ni Amos ang Asiria at Ehipto na dumating para ibagsak ang isang lipunang walang pananampalataya o batas. Wasakin nila pati mga templo at mga palasyo, pagkat kapwa lamang nananatili ang mga ito dahil sa pagsasamantala, at nagtataguyod ng kasalanan.

• **4.1** Mahalagang pansinin ang pagtrato ni Amos sa mga babaeng mayaman at makasarili. Inihahambing niya ang mga ito sa mga baka ng

Basan. Isang rehiyon sa kabilang ibayo ng Jordan ang Basan, at kilala sa Matandang Tipan dahil sa nagtatabaang mga hayop nito.

Nangagsisitaba ang mga babaeng iyon sa pangangayayat naman ng mga dukha, at wala silang alam kundi magparty at makipagsosyalan. Ibinabalita ni Amos ang araw ng pagdadala sa kanila mula sa nalupig na kapitolyo at idedeport nang walang anumang pagsasaalang-alang gaya sa isang kawan ng mga baka.

• **4.** Ginugunita ni Amos ang maraming paghihirap at pagsubok na nagbigay-daan sa mga tao para magnilay.

Binibigyang-pansin ni Amos ang salungatan ng luho, ng malimit na mga relihiyosong pagdiriwang at ang masamang ugali ng bayan. Inaakala nilang babale-walain na ng Diyos ang masama nilang ugali sa oras na isagawa nila ang mga seremonya at magalay ng mga handog. Pero hindi ganito.

kusang-loob ninyong pag-aalay pagkat ito ang nakapagpapaligaya sa inyo, kalalakihan ng Israel,” sabi ng Panginoong Yawe.

⁶“Kahit na sa bawat lunsod ay pinabayaan kong walang nginunguya ang inyong mga ngipin at inalis ko ang tinapay sa lahat ng inyong mga bayan, hindi pa rin kayo nagbalik sa akin,” sabi ni Yawe.

⁷“Kahit na pinagkaitan ko na kayo ng ulan tatlong buwan pa bago mag-ani, at nagpaulan ako sa isang bayan at hindi sa iba, ⁸at sumusuray na naghanap sa isang bayan ang tatlong iba pang bayan para mapawi ang kanilang uhaw, hindi pa rin kayo nagbalik sa akin,” sabi ni Yawe.

⁹“Kahit na hinampas ko ng salot at amag ang inyong mga gulayan at ubasan, nilamon ng balang ang inyong mga punong igos at olibo, hindi pa rin kayo nagbalik sa akin,” sabi ni Yawe.

¹⁰“Kahit na nagpadala ako ng mga salot sa inyo tulad sa Ehipto, kahit na pinatay ko sa tabak ang inyong mga kabataang lalaki, kasama ng inyong mga kabayong sinamsam, at ipinaamoy sa inyo ang alingasaw ng inyong mga patay, hindi pa rin kayo nagbalik sa akin,” sabi ni Yawe.

¹¹“Ibinagsak ko kayo, gaya ng pagbagsak ng Sodom at Gomorra; para kayong nasusunog na patpat na inagaw sa apoy, ngunit hindi pa rin kayo nagbalik sa akin,” sabi ni Yawe.

¹²“Kaya alam ko na kung ano ang gagawin ko sa iyo, Israel. At dahil gagawin ko ito, humanda ka, Israel, sa pakikipagharap sa iyong Diyos!”

¹³Sapagkat siya ang bumubuo sa mga bundok at lumilikha sa hangin; ang nagpapaulan nang sagana sa lupa; ang nagpapatakipsilim sa bukanliwayway at lumalakad sa mga kaitaan ng lupa –

Yawe, Diyos ng mga Hukbo, ang kanyang pangalan.

Hanapin ako at mabubuhay ka

5 ¹Pakinggan ang salitang ito na binibigkas ko tungkol sa inyo, pagtaghoy para sa iyo, Israel: ²“Bumagsak at di na makababangon ang birheng Israel. Nakalugmok siya sa sariling lupa at walang magtitindig sa kanya.”

³Sapagkat ito ang sinasabi ni Yawe: “Isandaan na lamang ang matitira sa lunsod na sanlibo katao ang umalis, at sa may sandaan na ma’y sampu lamang ang matitira.”

⁴Ito ang sinasabi ni Yawe sa Sambahayan ng Israel: “Hanapin ninyo ako at mabubuhay kayo, ⁵ngunit huwag sa Betel ni sa Gilgal o sa Berseba man. Sapagkat mapapatapon ang nasa Gilgal at malilipol ang Betel.”

⁶Hanapin si Yawe upang mabuhay, kung di’y mabilis siyang gagapang na parang sunog sa tribu ni Jose at wala sa Betel na papatay sa lagablab.

⁸Ang maygawa ng Pleyades at Orion, ang nagpapatakipsilim sa bukanliwayway at nagpapadilim sa araw para maging gabi, ang tumatawag sa mga tubig ng dagat at nagbubuhos nito sa lupa – Yawe ang kanyang pangalan. ⁹Winasak niyang tulad ng kidlat ang malakas at iginuguho ang napapaderang lunsod.

⁷Kawawa ang nagpapapait sa hatol at nagtatapon ng katarungan sa lupa!

¹⁰Kinamumuhian ninyo ang nagsasakdal sa hukuman at himahamak ang nagsasabi ng katotohanan.

¹¹Niyuyurakan nga ninyo ang dukha at pinapatawan ng buwis ang kanyang trigo. At saka kayo nagtatayo ng mga bahay na yari sa tinapyas na bato, ngunit hindi kayo maninirahan sa mga iyon. Nakapagtanim kayo ng mga piling ubas ngunit hindi kayo iinom ng alak nito.

¹²Pagkat alam kong napakarami ng inyong mga kasamaan at napakabigat ng inyong mga kasalanan: pang-aapi sa matuwid, panghihingi ng lagay, pandaraya sa mga dukha sa hukuman. ¹³Kaya walang imik ang matalino sa panahong ito, pagkat panahon ito ng kasamaan.

Magiging madilim ang araw ng Panginoon

- ¹⁴ Hanapin ang mabuti at di ang masama upang mabuhay kayo.
At sasainyo si Yaweng Diyos ng mga Hukbo, gaya ng sabi ninyo.
- ¹⁵ Kamuhian ang kasamaan at mahalín ang kabutihan, at pairalin sa hukuman ang katarungan; at kahahabagan marahil ni Yawe ang nalabi ni Jose.
- ¹⁶ Ito ang sinasabi ni Yaweng Diyos ng mga Hukbo: “Magkakaroon ng pagtangis sa bawat liwasan, sigaw ng kapighatian sa bawat lansangan. Tatawagin ang mga magsasaka para managhoy at malakas na mananangis ang mga upahang tagapagluksa.
- ¹⁷ Magkakaroon ng pagtangis sa bawat ubasan, pagkat dadaan ako sa gitna ninyo,” sabi ni Yawe.
- ¹⁸ Kawawa ang mga naghihintay sa araw ni Yawe!
Ano ang mapapala mo sa araw na iyon?
Araw iyon ng dilim, hindi ng liwanag,
- ¹⁹ na para bang may taong tumakas sa leon para maharap lamang sa oso; at pagkapasok niya sa kanyang bahay, at pagsandal niya sa dinding ay natuklaw ng ahas.
- ²⁰ Di ba’t dilim ang araw ni Yawe at di liwanag, madilim at walang ningning?

²¹ Kinamumuhian ko, ayaw ko ng inyong mga piyesta; hindi ko kinalulugdan ang inyong mga pagtitipon. ²² Mag-alay man kayo sa akin ng mga butil at sinunog na handog, hindi ko tatanggapin ang mga ito. Hindi ko papansinin ang mga hain ninyong matatabang baka.

²³ Tama na ang ingay ng inyong mga awit, ayaw kong marinig ang tugtog ng inyong mga alpa. ²⁴ Ngunit padaluying parang tubig ang katarungan at parang ilog na walang hanggan ang pagkama-tuwid.

²⁵ Nagdala ba kayo sa akin, Israel, ng mga

• **5.14.** Ang mga reklamo ng Diyos sa kanyang bayan ay walang ipinag-iba sa ipinasabi niya kay Isaias sa ibang panahon: “Sa mga salita lamang lumalapit sa akin ang bayang ito, mga labi lamang nila ang nagpaparangal sa akin, pero malayo pa rin sa akin ang kanilang mga puso.” (Is 29:13).

Dahil hindi pa sapat ang mga naunang kapahamakan para turuan ang Israel na maging matuwid, isa pang kapahamakan ang ibinabalita ni Amos. Hindi tinitiyak kung ano ito, dahil ang hindi alam ang karaniwang naghahatid ng mas matinding takot.

Mas malawak ang pagpapakahulugan ni Amos sa *Araw ni Yawe*. Sa pagsasabi ng mga Israelita sa Araw ni Yawe, ang araw ng kanilang tagumpay ang

kanilang tinutukoy, ang pagdating ng Diyos para durugin ang mga kaaway na bansa. Binabaligtad ni Amos ang kahulugan ng salitang ito. At mula noon, sa labi ng mga propeta, ang Araw ni Yawe ang mangangahulugan ng pagdating ng Diyos para singilin, una sa lahat, ang kanyang bayan (tingnan ang Sofonias 1:14). Maging sa Ebanghelyo at sa iba pang libro ng Bagong Tipan, ang Araw ng Panginoon ay mangangahulugan din ng Araw ng Pangkalahatang Paghuhukom (tingnan ang Rom 1:18). Pero magkakaroon ito ng mas tiyak na kahulugan: ang pagdating ni Kristo. Magiging hukom siya ng mga nagtakwil sa kanyang Salita, pero bibigyang-katuparan naman niya ang pag-asa ng mga nanalig sa kanya.

hain at handog sa loob ng apatnapung taon sa disyerto? ²⁶Ngunit ngayo'y itinaas ninyo si Haring Sikut at si Kiyun, mga diyus-diyusang gawa ninyo. ²⁷Kaya ipadedeport ko kayo sa kabila pa ng Damasco," sabi ni Yawe na Diyos ng mga Hukbo ang pangalan.

6 ¹Kawawa ang mga panatag sa kaginhawahan sa Sion, na nagtitiwala sa burol ng Samaria!

Kawawa kayong mga taong kinikilala sa mga bansa, na parang mga diyos sa Israel!

²Pumunta sa Kalne at masdan; mula roo'y pumunta sa dakilang Hamat at bumaba sa Gat ng mga Pilisteo. Nakahihigit ba kayo sa mga kahariang iyon? Mas malawak ba kaysa mga iyon ang teritoryo ninyo?

³Ipinagpapaliban ninyo ang masamang araw at pinalalapit ang taon ng karahasan.

⁴Nahihiga kayo sa mga kamang may-ukit na garing at humihilata sa mga sopa. Kinakain ninyo ang mga batang tupa mula sa kawan at mga guya mula sa kulungan.

⁵Tinutugtog ninyo ang alpa, at gumagawa ng mga bagong awit gaya ni David.

⁶Pitsel-pitsel kung uminom kayo ng alak at pinakamahal na langis ang ginagamit, ngunit hindi ninyo ikinalalungkot ang mga guho sa bayan ni Jose.

⁷Kaya mauuna kayo sa mga ipatatapon at magwawakas ang pagdiriwang ng mga nakahilata.

⁸Nanumpa si Yawe sa kanyang sarili: "Kinamumuhian ko ang mayabang na lunsod ni Jacob, kinamumuhian ko ang kanyang mga palasyo. Ibibigay ko sa kaaway ang lunsod at lahat ng naroon."

⁹At mangyayari na may sampung lalaking naiwan sa isang bahay, mamamatay sila. ¹⁰Kukunin sila ng kanilang kamag-anak at ilalabas ang mga buto mula sa bahay; at kapag itinanong

niya sa nasa loob ng bahay: "Mayroon pa ba?" sasagot ito: "Wala na, tumahimik ka. Huwag nating babanggitin ang pangalan ni Yawe."

¹¹Sapagkat ito ang utos ni Yawe: "Guguho ang malaking bahay at magigiba ang maliit na bahay."

¹²Tumatakbo ba ang mga kabayo sa mabatang dalisdis? Pinapag-aararo ba ng tao sa dagat ang baka? Ngunit ginawa ninyong lason ang katarungan at pinapait ang bunga ng pagkamatuwid.

¹³Ikinagagalak ninyo ang walang kabuluhan sa pagsasabing: "Hindi ba tayo naging makapangyarihan dahil sa sarili nating lakas?" ¹⁴Ngunit pinababangon ko laban sa iyo, Israel, ang isang bansang maniniil sa iyo mula sa lagusan ng Hamat hanggang sa lambak ng Araba.

Limang pangitain

7 • ¹Ito ang ipinakita sa akin ng Panginoong Yawe: Binubuo niya ang isang pulutong ng mga balang nang tumutubo na ang ikalawang tanim pagkaraan ng pagpapagapas ng hari. ²Nang mauubos na ng mga balang ang lahat ng luntian, sinabi ko: "Patawad, Panginoong Yawe! Paano makatatagal ang Jacob? Napakaliit nito." ³Naglubag ang kalooban ni Yawe at sinabi niya: "Hindi ito mangyayari."

⁴Ito ang ipinakita sa akin ng Panginoong Yawe: Tinatawag niya ang nagliliyab na apoy. Tinupok nito ang malaking kalaliman at tinutupok ang lupain. ⁵Sinabi ko: "Panginoong Yawe, ihinto ito! Paano makatatagal ang Jacob? Napakaliit nito." ⁶Naglubag ang kalooban ni Yawe at sinabi: "Ito ma'y hindi mangyayari."

⁷Ito ang ipinakita sa akin ng Panginoong Yawe: Nakatayo siya sa tabi ng pader at may hawak na nibel na panghulog. ⁸Tinanong ako ni Yawe: "Amos, ano'ng nakikita mo?" At sumagot ako: "Isang panghulog na nibel." Sabi ni Yawe: "Papatagin ko nga ang aking bayang Israel. Hindi ko na sila patatawarin." ⁹Matitiwangwang

Kahahabagan marahil ni Yawe ang Nalabi ni Jose. Lumilitaw sa kauna-unahang pagkakataon sa Biblia ang salitang *Nalabi*. Binuo ang bayan ng Israel ng mga inapo ni Abraham, ang taong sumasampalataya. Pero nakita ng mga propeta na papunta sa pagkawakap ang bayang ito dahil sa kakulangan nila sa pananampalataya. Inaagaw sa kanila ang mga lalawigan nila, nangangamatay ang kanilang mga anak. Subalit isang maliit na grupo ang pananatiliin ng Diyos, ang *Labi* ng Israel. Manunumbalik sila sa tunay na pananampalataya at sila ang magiging "usbong" ng Bagong Bayan ng Diyos.

Efraim, Jose, Jacob, Israel: iisang bansa lamang ang tinutukoy ng mga pangalang ito.

• **7.1** *Hindi kailanman nakuntento ang mga propeta na basta lamang babalaan ang kanilang bayan. Lagi rin silang sumasamo para sa kanila sa harap ng Diyos (tingnan ang Ez 33 at 22:30). Sa unang dalawang pangitain, hangad ni Amos na pawiin ang galit ni Yawe. Sa ikatlo nama'y nakakabangga niya ang matibay na pasya ng Diyos na wasakin ang Israel.*

ang mga altar sa burol ng Isaac at guguho ang mga santuwaryo ng Israel. Pagkat babangon akong may hawak na tabak laban sa angkan ni Yeroboam.”

Pakikipagtunggali sa paring si Amasias

• ¹⁰ Si Amasias, na pari ng Betel ay nagpahatid ng salita kay Haring Yeroboam ng Israel: “Kinakalaban ka ni Amos sa piling ng Israel; hindi na matiis ng lupain ang pinagsasabi niya. ¹¹ Ganito ang sinasabi ni Amos: Mamamatay sa tabak si Yeroboam at ipatatapon mula sa sariling lupain ang Israel.”

¹² At sinabi ni Amasias kay Amos: “Umalis ka na, manghuhula, at magbalik sa lupain ng Juda. Doon ka maghanapbuhay at manghula. ¹³ At huwag ka nang manghula sa Betel sapagkat santuwaryo ito ng hari at pambansang dambana.”

¹⁴ Sinagot ni Amos si Amasias: “Hindi ako propeta o isa man sa samahan ng mga propeta. Tagapamahala ako sa kawan at nag-aalaga ng mga punong igos. ¹⁵ Ngunit kinuha ako ni Yawe mula sa pamamahala ng kawan at sinabi sa akin: ‘Humayo ka at magpropesiya sa aking

bayang Israel.’ ¹⁶ At sinasabi mo ngayong: ‘Huwag nang manghula pa laban sa Israel; tama na ang mga paghamak sa angkan ni Isaac!’ ¹⁷ Kaya ito ang sinasabi ni Yawe:

‘Magiging babaeng bayaran sa lunsod ang iyong asawa, masasawi sa tabak ang mga anak mo, paghahati-hatian ang lupain mo at ikaw nama’y mamamatay sa banyagang lupain, pagkat ipadedeport ang Israel palayo sa sarili nitong lupain.”

Ikapat na pangitain: ang basket ng mga hinog na prutas

8 • ¹ Ipinakita sa akin ni Yawe ang isang basket ng hinog na prutas ² at nagtanong: “Ano’ng nakikita mo, Amos?” Sumagot ako: “Isang basket ng hinog na prutas.”

Sinabi pa ni Yawe sa akin: “Hinog na para wakasan ang aking bayang Israel; hindi ko na sila patatawarin. ³ Magiging panaghoy ang mga awit sa Templo sa araw na iyon, sabi ni Yawe. Maraming bangkay saan man, na tahimik na itinapon.”

⁴ Makinig kayong lahat na nang-aapi sa

• 10. Pansinin natin ang kapangahasahan ni Amos sa kanyang ginagawa. Nagpunta siya para mangaral sa pambansang Templo, o sa ibang salita’y sa katedral ng bansa. Ginagawa niya ito gayong wala siyang titulo ni permiso ng pari, at sinimulan niyang tuligsain ang huwad na kaayusang nagbibigay-daan sa pagdami ng napakaraming personal na kayamanan. Natural lamang na maeskandalo si Amasias na pari ng hari. Sa kasalukuyan nating panahon, tiyak na aarestuhin si Amos, bubugbugin at papatayin.

Para kay Amasias, ang pagkapari niya ay isang tungkuling malaki ang kita at kumbinsido siya na nangangaral din si Amos laban sa kanyang paraan ng pagkita. Dahil nang panahong iyon, maraming propeta ang kumikita sa pagbibigay ng mga payo gayong hindi naman sila tuwirang tinawag ng Diyos, hindi katulad ng mga dakilang propetang kinabibilangan mismo ni Amos.

Hindi *propetang* gaya nila si Amos. Karaniwang tao siya, isang laykong pinagkatiwalaan ng Diyos ng isang misyon nang personal niya itong tawagin. Waring talunan siya sa pakikipagharap niya sa mga nasa kapangyarihan sa relihiyon. Hindi sinasabi sa

atin na may iba pang sandata siyang ginamit maliban sa salita ng Diyos na marunong humukom sa kanyang mga sugo. Hindi natin alam kung nagtagumpay nga si Amasias sa pagpapalayas sa kanya mula sa bansa, o kung pinagbawalan lamang niya itong mangaral sa mas mataong mga lugar.

• **8.1** *Ipinagpapatuloy sa ikapat na pangitain ito ang nasa kabanata 7:1-9.*

Inilalarawan ni Amos ang kasakiman ng mga negosyante at ng mga mayaman, ang pagsasamantala sa mga nangangailangan, ang luho ng mga may pera, ang paglalagay sa mga hukom, at iba pa.

Magpapadala ako sa kanila ng pagkauhaw na marinig ang salita ni Yawe (11), na ang ibig sabih’y di magtatagal at labis na maghihirap ang mga ayaw makinig dahil sapat sila sa lahat ng bagay. Kaya pananabikan nilang makarinig ng salita ng pagpapaginhawa mula sa Diyos, na hindi naman darating. Pero magkakatotoo sa maraming paraan ang mga salita ng propeta. Maaari nating makita sa mga ito ang pagbabalita sa pagkagutom at pagkauhaw sa salita ng Diyos, na pagkakakilanlan sa sumasampalataya sa sumunod na mga panahon.

dukha at naghahangad na alisin sa lupain ang mga aba. ⁵Sabi ninyo: “Kailan matatapos ang Bagong Buwan o ang Araw ng Pahinga nang mabuksan namin ang tindahan ng trigo? Bawasan natin ang takal at itaas ang presyo; gamitin ang madayang timbangan at ⁶ipagbili kahit na ang ipa, ipagpapalit natin sa pera ang dukha at sa isang paris na sandalyas ang nagdarahop.”

⁷Si Yawe, ang karangalan ng Jacob, ay sumumpa sa sarili: “Hindi ko kailanman malilimot ang kanilang ginawa.”

⁸Di ba’t mayayanig ang lupa dahil dito at magluluksa ang lahat ng naririto? Ta-taas na tulad ng Ilog Nilo at bababa uling gaya ng ilog ng Ehipto?

⁹Sabi ni Yawe: “Sa araw na iyon, palu-lubugin ko ang araw sa katanghalian at papagdidilimin ang lupa sa araw na maliwalas.

¹⁰Gagawin kong pagluluksa ang inyong mga pagpipiyesta, at pagtangis ang inyong mga awit. Magluluksa ang lahat, magdadamit ng sako at mag-aahit ng ulo, na parang nawalan ng iisang anak na lalaki at magiging mapait ang katapusan.

¹¹Sabi ng Panginoong Yawe: “Darating ang mga araw na magpapadala ako ng pagkagutom sa lupain, hindi pagkauhaw sa tinapay o sa tubig kundi pagkauhaw na marinig ang salita ni Yawe. ¹²Magsisilaboy ang mga tao sa magkabilang dagat, pahilaga’t pasilangang magpapagala-gala sa paghahanap sa salita ni Yawe na hindi naman nila matatagpuan.

¹³Sa araw na iyon, hihimatayin sa uhaw ang magagandang dalaga at malalakas na binata. ¹⁴Lahat ng nanumpa sa diyos

ng Samaria at nagsabing: ‘Mabuhay ang diyos ng Dan, mabuhay ang diyos ng Berseba!’ – mabubuwal sila at hindi na makababangon pa!”

Ikalimang pangitain: pagbagsak ng santuwaryo

9 ¹Nakita ko ang Panginoon na nakatayo sa tabi ng altar at sinabi niya: “Hampasin mo ang itaas ng mga haligi upang mauga ang mga bubong at bumagsak sa ulo nilang lahat. Ang malalabi’y papatayin ko sa tabak; wala isa mang makatatakas.

²Pumasok man sila sa lugar ng mga patay, kukunin sila roon ng aking kamay; umakyat man sila sa langit, ibababa ko sila mula roon.

³Magtago man sila sa tuktok ng Karmel, hahanapin ko sila roon at kukunin; magtago man sila sa kailaliman ng dagat, uutusan ko ang ahas doon na tuklawin sila.

⁴Itaboy man silang bihag ng kanilang mga kaaway, iuutos ko roon sa tabak na patayin sila; itutuon ko sa kanila ang aking mata para sa kapahamakan nila at hindi sa kabutihan.

⁵Kapag hinipo Niya ang lupa, natutunaw iyon at nagluluksa ang lahat ng naroon. Tuma-taas ang buong lupain gaya ng Nilo at bumababa gaya ng ilog ng Ehipto.

⁶Itinayo niya ang langit, ang kanyang silid sa itaas, at inilatag ang dagat sa ibabaw ng lupa. Tinatawag niya ang mga tubig ng dagat at ibinubuhos ang mga iyon sa balat ng lupa: Yawe ang kanyang pangalan.

⁷At sinasabi ni Yawe: “Mas mahalaga nga ba kayong mga Israelita sa akin kaysa mga Etiope? Di ba’t inilabas ko ang Israel mula sa Ehipto, gaya rin ng mga Pilisteo mula sa Caftor at ng Aram mula sa Kir?

• ⁸Pinagmamasdan ko ang makasalanan mong kaharian. Nais kong lipulin iyon sa balat ng lupa, ngunit hindi ko ganap na lilipulin ang Jacob,” sabi ni Yawe.

⁹“Ito ang aking iniuutos: Sasalain ko ang Israel sa piling ng mga bansa tulad ng pagsala sa butil sa isang bithay; walang makalulusot na bato. ¹⁰Mamamatay sa tabak ang lahat ng makasalanan sa aking bayan, ang mga nagsasabing “Di kami aabutan ng kapahamakan.”

• **9.8.** Kasunod ng mga pagbabanta sa talata 9:1-6, ipinapakita ng mga berso 9-10 ang kasiguraduhan na laging nadarama ng mga propeta: hindi

lubos na wawasakin ng Diyos ang Israel dahil magtitira siya ng malalabi bilang pagtupad sa kanyang mga pangako.

• ¹¹ Itatayo ko uli sa araw na iyon ang bumagsak na tolda ni David at kukumpunihin ang mga sira at ibabangon ang mga guho, itatayo kong gaya ng dati.

¹² Sasakupin nila ang nalabi sa Edom at ang mga kalapit-bansang nakalaan sa pangalan ko. Ito ang sabi ni Yawe na gagawa ng lahat ng ito.

¹³ Sabi pa ni Yawe: “Dumarating ang mga araw na lalampasan ng nag-aararo ang nag-aani, ng pumipisa ng ubas ang nagtatanim.

Tutulo ang bagong alak sa mga bundok at matutunaw ang lahat ng burol.

¹⁴ Ibabalik ko mula sa pagkatapon ang bayan kong Israel; itatayo nilang muli ang wasak na mga lunsod at maninirahan doon. Magtatanim sila ng mga ubas at iinumang alak nito, magkakaroon sila ng halamanan at kakanin ang bunga ng mga iyon. ¹⁵ Papag-uugatin ko sila sa sarili nilang lupain at hindi na sila bubunutin pa mula sa lupaing bigay ko sa kanila,” sabi ni Yawe na inyong Diyos.

• 11. Nasa talata 9:11-14, na tiyak na sinulat pagkatapos ng pagkatapon ng Israel, ang pangako na pag-iisahing muli sa hinaharap sa iisang bayan ng Diyos ang dalawang kaharian, Israel at Juda.

Aalalahanin ni Apostol Jaime ang pangakong ito para ipakita ang kalooban ng Diyos na paabutin ang kaligtasang nakamit ni Jesus sa lahat ng bansa at hindi sa Israel lamang (tingnan Mga Gawa 15:16). Pansinin din na babanggitin ni Jaime ang tekstong ito sa naiibang anyo kaysa nababasa natin dito. Dahil ito sa paggamit ng mga apostol sa Bibliang salin sa Griyego, na malimit ay binabago ang ka-

hulugan, hindi para maging di-tapat sa orihinal na mensahe, kundi dahil sa paglipas ng panahon, mas naiintindihan ng mga Judio ang kalooban ng Diyos. Isang halimbawa: narito si Amos na nagsasalita para sa Israel na “sasakop sa mga bansa” na noong panahong iyo’y parang isang malaking kagan-dahang-loob ng Diyos. Pero “mga bansang nagha-hanap sa Diyos” naman ang sinasabi ng mga Judio ng sumunod na mga panahon na nagsalin sa Biblia sa ibang mga wika, dahil nang panahong iyo’y napagnilayan nang mabuti ng mga propeta ang plano ng Diyos.